

KATETER BILAN BOG‘LIQ INFEKSIYALARNI OLDINI OLISHNING ZAMONAVIY USULLARI

Boyqulov To'rabek Temirovich

torabek_boyqulov@tues.uz

Ziyotov Xurshid Raimqul o'g'li

<https://xurshidraimqulovich2130gmail.com>

Xolmirzayev Muhammadjon Ibrohim o'g'li

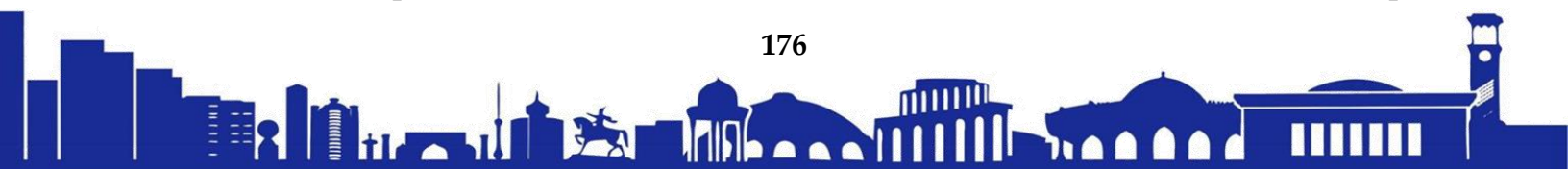
muhammadjonxolmirzayev1978@gmail.com

Abstrakt

Kateter bilan bog‘liq infeksiyalar (Catheter-Associated Infections – CAI) tibbiyot amaliyotida eng ko‘p uchraydigan nozokomial infeksiyalar qatoriga kiradi. Ushbu infeksiyalar bemorlarning kasalxonada yotish muddatini uzaytiradi, davolash xarajatlarini oshiradi va og‘ir asoratlarni rivojlanishiga sabab bo‘ladi. Kateter bilan bog‘liq infeksiyalar asosan aseptika va antiseptika qoidalariga rioya qilmaslik, kateterning uzoq muddat qolishi va noto‘g‘ri parvarish bilan bog‘liq. Ushbu maqolaning maqsadi kateter bilan bog‘liq infeksiyalarni oldini olishning samarali usullarini o‘rganishdan iborat. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, aseptika qoidalariga qat‘iy rioya qilish, kateterdan foydalanish muddatini qisqartirish va to‘g‘ri parvarish qilish infeksiyalar rivojlanish xavfini sezilarli darajada kamaytiradi. Shunday qilib, profilaktik choralarini to‘g‘ri tashkil etish kateter bilan bog‘liq infeksiyalarni oldini olishda muhim ahamiyatga ega.

Аннотация

Инфекции, связанные с катетером, являются одной из наиболее распространенных нозокомиальных инфекций в современной медицине. Они увеличивают продолжительность госпитализации, повышают стоимость лечения и могут привести к развитию тяжелых осложнений. Основными факторами риска являются несоблюдение правил асептики и антисептики, длительное использование катетера

и неправильный уход. Цель данного исследования — изучить эффективные методы профилактики катетер-ассоциированных инфекций. Результаты показали, что соблюдение стерильности, правильный уход и сокращение срока использования катетера значительно снижают риск развития инфекций. Таким образом, профилактические меры играют важную роль в предотвращении катетер-ассоциированных инфекций.

Abstract

Catheter-associated infections are among the most common nosocomial infections in modern healthcare. They increase hospital stay duration, treatment costs, and may lead to severe complications. The main risk factors include poor aseptic technique, prolonged catheter use, and improper catheter care. The aim of this study was to evaluate effective prevention methods for catheter-associated infections. The results showed that strict aseptic technique, proper catheter care, and minimizing catheter duration significantly reduce infection risk. Therefore, preventive measures play a crucial role in reducing catheter-associated infections.

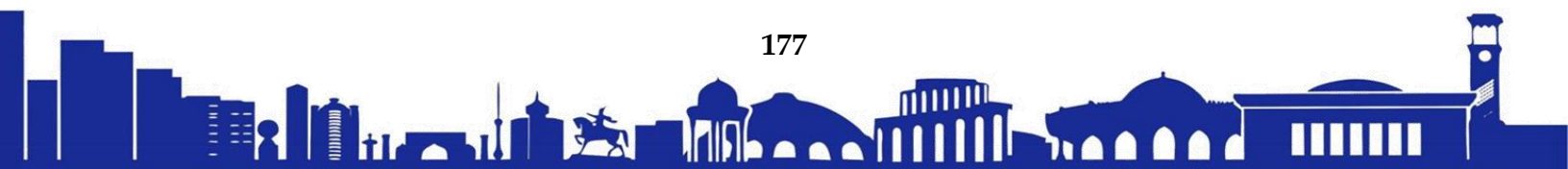
Kalit soʻzlar: Kateter, nozokomial infeksiya, antiseptika, aseptika, siydik kateteri, infeksiya profilaktikasi, bakteriya, sterilizatsiya

Ключевые слова: Катетер, нозокомиальная инфекция, асептика, антисептика, мочевого катетер, профилактика инфекции, бактерии, стерилизация

Keywords: Catheter, nosocomial infection, asepsis, antisepsis, urinary catheter, infection prevention, bacteria, sterilization

Dolzarbligi

Kateter bilan bogʻliq infeksiyalar zamonaviy tibbiyotning muhim muammolaridan biri hisoblanadi. Siydik kateterlari, markaziy venoz kateterlar va boshqa invaziv qurilmalar keng qoʻllanilishi infeksiya xavfini oshiradi. Statistik maʼlumotlarga koʻra, nozokomial infeksiyalarning 30–40% kateter bilan bogʻliq hisoblanadi. Kateter orqali mikroorganizmlar organizmga kirib, siydik yoʻllari infeksiyasi, bakteriemiya va sepsisga olib kelishi mumkin. Bu esa bemorning umumiy holatini ogʻirlashtiradi va davolash

ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 6,4 / 2024 SJIF 2024 - 5.073 Volume-4, Issue-2

samaradorligini pasaytiradi. Shu sababli kateter bilan bog‘liq infeksiyalarni oldini olish zamonaviy tibbiyotning dolzarb vazifalaridan biridir.

Maqsad

Kateter bilan bog‘liq infeksiyalarni oldini olishning samarali profilaktik choralarini o‘rganish va ularning klinik ahamiyatini baholash.

Material va metodlar

Tadqiqot davomida statsionar sharoitda davolanayotgan 40 nafar bemor kuzatildi. Bemorlarning yoshi 20 dan 70 yoshgacha bo‘ldi. Bemorlarning barchasida siydik kateteri qo‘llanilgan. Kateter qo‘yishda aseptika va antiseptika qoidalariga rioya qilindi. Kateterlar steril sharoitda o‘rnatildi va har kuni antiseptik vositalar bilan parvarish qilindi. Kateterdan foydalanish muddati minimal darajada saqlandi. Bemorlar klinik va laborator tekshiruvlar yordamida kuzatildi.

Natijalar

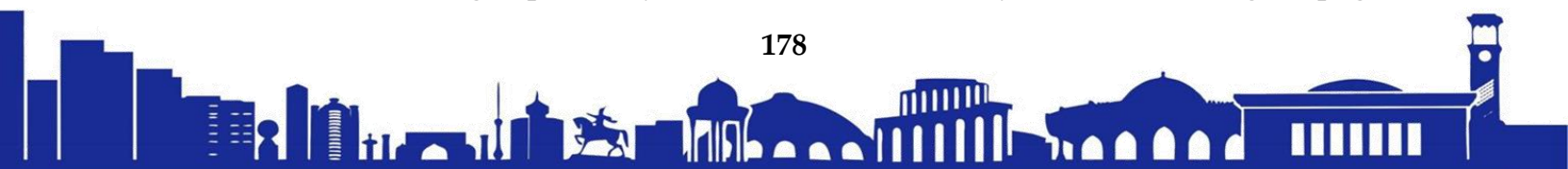
Tadqiqot natijalariga ko‘ra, aseptika qoidalariga qat‘iy rioya qilingan bemorlarda infeksiya rivojlanish darajasi 5% ni tashkil etdi. Aseptika qoidalariga to‘liq rioya qilinmagan holatlarda esa infeksiya rivojlanish xavfi yuqori bo‘ldi. Kateterdan foydalanish muddatini qisqartirish infeksiya xavfini sezilarli darajada kamaytirdi. Shuningdek, antiseptik vositalardan foydalanish mikroorganizmlar rivojlanishini oldini olishda samarali ekanligi aniqlandi.

Muhokama

Kateter bilan bog‘liq infeksiyalarni oldini olishda aseptika va antiseptika qoidalariga rioya qilish muhim ahamiyatga ega. Kateter qo‘yish jarayonida steril sharoit yaratish, kateterdan foydalanish muddatini cheklash va muntazam parvarish qilish infeksiya xavfini kamaytiradi. Zamonaviy tadqiqotlar ham ushbu profilaktik choralar samarali ekanligini tasdiqlaydi. Tibbiyot xodimlarining gigiyena qoidalariga rioya qilishi infeksiyalarni kamaytirishda asosiy omil hisoblanadi.

Xulosa

1. Kateter bilan bog‘liq infeksiyalar nozokomial infeksiyalar orasida keng tarqalgan.

2. Aseptika va antiseptika qoidalariga rioya qilish infeksiyalarni oldini olishda muhim ahamiyatga ega.
3. Kateterdan foydalanish muddatini qisqartirish infeksiya xavfini kamaytiradi.
4. Kateterlarni to'g'ri parvarish qilish infeksiya rivojlanishini oldini oladi.
5. Profilaktik choralarni to'g'ri tashkil etish davolash samaradorligini oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. World Health Organization. Prevention of Hospital-Acquired Infections. WHO, 2022.
2. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). Guideline for Prevention of Catheter-Associated Infections, 2023.
3. European Association of Urology Guidelines, 2023.
4. Smith A.D. Textbook of Urology. Wiley Blackwell, 2019.
5. Mandell, Douglas, and Bennett's Principles and Practice of Infectious Diseases. Elsevier, 2020.